

Daf Panorama

La Yéchiva Ohaveï Toratéha sous l'égide de Rav Israel Abib

Complément à l'étude du Daf Hayomi

BABA BATRA 70

ב"ב דף ע

א. חוץ מחרוב פלוני. ב. מחצי חרוב. ג. החזרתי. ד. שטר עיסקה. ה. לאו כתנאי. ו. הלכה.

א. אמר לו שדי מכורה לך חוץ מחרוב פלוני או חוץ מסדן השקמה פלוני מהו כיון שבלא תנאי ג"כ לא היה מכור עם השדה י"ל שכוונתו שרק זה אינו מכור אבל שאר חרובים מכורים או שמא מ"מ אינם מכורים. ומסיק דאינם מכורים תדע שאילו א"ל שדי מכורה לך חוץ משדה (אחרת) פלונית שבודאי לא קנה את שאר השדות וה"ה בחרוב וסדן שנחשבים הם לשדה אחרת ואינם מכורים עם השדה⁵⁰.

ב. איכא דאמרי שהספק היה באומר חוץ מחצי חרוב פלוני (דודאי שאר חרובים אינם מכורים) והספק על חצי החרוב שלא פירש שמשיר לעצמו. ומסיק שגם הוא אינו מכור תדע שאילו א"ל שדה זו מכורה חוץ מחצי שדה אחרת שבודאי לא קנה החצי וה"ה בחצי חרוב.

ג. אמר רב חסדא שומר פקדון שאמר אמת הפקדת בידי [או השכרתי או השאלתני] אבל החזרתי לך נשבע היסת ונפטר אפילו הפקיד בידו [או השאילו או השכירו] בשטר נאמן בשבועה בנקיטת חפץ לומר החזרתי לך במיגו שהיה יכול לומר נגנב אם הוא שומר חנינם או נאנס אם הוא שומר שכר וכו' וכשם שאם היה טוען כן היה צריך לישבע מן התורה בנקיטת חפץ כך כשטוען החזרתי צריך לישבע כעין של תורה (חו"מ רצ"ב).

ד. וביקשה הגמרא להעמיד דינו של רב חסדא במחלוקת⁵¹ תנאים דתניא שטר עיסקה היוצא על היתומים שנתן ראובן מעות לשמעון אביהם למחצית שכר (פי' שירויה בהם שמעון ויתחלקו בשכר) והרי דין עיסקה להיות חציה הלואה (שהריוח ללוה) וחציה פקדון (שהשכר לבעל המעות) וכשמת שמעון ויצא השטר על היתומים דייני גולה (שמואל וקרנא) אמרו נשבע וגובה כולו ודייני ארץ ישראל (ר' אמי ור' אסי) אמרו נשבע וגובה מחצה. ומשמע שנחלקו במחצה פקדון אם נאמן לומר החזרתי שלדייני א"י נאמן וטוענים כן ליורשים ולדייני גולה אינו נאמן וגובה הכל (ור"ח כדייני א"י).

ה. דוחה הגמרא שלדברי הכל נאמן לומר החזרתי (כרב חסדא) אלא דכיון שלא טען כך לפני מותו והשטר בידי התובע אין טוענים ליתומים וגובה הכל לפי דייני גולה (ולדייני א"י שמא מלאך המות אנסו ולא הספיק לצוות לפני מותו). ב. שלח רב הונא בר אבין המפקיד אצל חבירו בשטר וא"ל החזרתי לך נאמן. ושטר כיס היוצא על היתומים נשבע וגובה כולו, ופירשוהו שאם החזיר אביהם היה טוען כך לפני מותו.

ו. א. אמר רבא הלכה נשבע וגובה מחצה. ב. אמר מר זוטרא הלכה כדייני גולה (נשבע וגובה כולו) א"ל והאמר רבא נשבע וגובה מחצה א"ל אנו שונים שדייני גולה אמרו נשבע וגובה מחצה דייני ג"כ כרבא⁵².

⁵⁰ וכ"כ רמ"א (רטז, ד) הגה אמר לו חוץ מחרוב זה לא קנה כל החרובין שבשדה והא דקאמר חוץ מזה כדי לשייר לו דרך. והיינו בחרוב המורכב (שהזקין ונהיה חשוב) דממילא אינו מכור עם השדה ומיתור הלשון למדנו ששייר לעצמו דרך אליו אבל בחרוב צעיר כיון דמכור עם השדה אם לא פירש שיירו לעצמו כששיירו אין יתור לשון ולא שייר דרך (מפרשים).

⁵¹ צ"ל שהיא ברייתא מאוחרת שמוזכרים בה אמוראים קדמונים כתנאים וצל"ע.

⁵² וכ"כ בשו"ע (חו"מ קה, ד) הוציא על היורשים שטר עיסקא החצי יש לו דין מלוה ונשבע ונוטל והחצי אינו נוטל אפילו בשבועה שכיון שאילו היה אביהם קיים היה נאמן לומר החזרתי במיגו דנאנסו וטוענין להו.

Rav E. Abib

Retrouvez l'ensemble des Daf Panorama sur www.dafhayomi.fr rubrique Résumés

SB PROD 06 99 90 24 64